

RIKSDAGENS PROTOKOLL

Nr 29

FÖRSTA KAMMAREN

1963

18—23 oktober

Debatter m. m.

Tisdagen den 22 oktober

Sid.

Interpellationer:

av fröken Nordström ang. förläggingsförhållandena för patienter vid statens arbetsklirik i Stockholm 4

av herr Hanson, Per-Olof, om pension till personal vid Europarådets sekretariat 4

Meddelande ang. sammanträdestider 5

Onsdagen den 23 oktober

Svar på fråga av herr Nilsson, Ferdinand, ang. 1949 års jaktutredning 6

Interpellationer:

av herr Swanström ang. statsbidrag till folkhögskolor 8

av herr Hilding ang. statsstipendienämndernas handläggning av låne- och stipendieansökningar 8

Fredagen den 18 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 14.00.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 173, angående ytterligare tillägg å de livräntor som utgå enligt förordningen den 11 juni 1943 (nr 347) om vissa ersättningar vid införandet av statsmonopol å importen av tobaksvaror.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 177, med förslag till förordning om skattefrihet för viss ersättning till Karlskronavarvet aktiebolag och Svenska reproduktionsaktiebolaget.

Föredrogs och hänvisades till utrikesutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 178, om godkännande av avtal mellan Sverige och Danmark angående samhandeln med jordbruksprodukter inom den europeiska frihandelsammanslutningen m. m.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 179, angående försäljning av viss kronan tillhörig mark, m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 181, angående försäljning av vissa allmänna arvsfonden tillfallna fastigheter, m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott motionerna nr 784—789.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 14.02.

In fidem

K.-G. Lindelöw

Tisdagen den 22 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 16.00.

Justerades protokollet för den 16 innevarande månad.

Anmälades och bordlades följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 174, angående godkännande av utlämningsfördrag mellan Sverige samt Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland;

nr 175, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Israel om ömsesidig utlämning för brott;

nr 180, angående överlåtelse av vissa delar av övningsflygplatsen i Kalix; och

nr 182, med förslag till lag om ändring i övergångsbestämmelserna till sjukvårdslagen den 6 juni 1962 (nr 242).

Interpellation ang. förläggningsförhållandena för patienter vid statens arbets-klinik i Stockholm

Fröken NORDSTRÖM (fp) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Vid en kurs om vård av handikappade har helt nyligen framkommit att förläggningsförhållandena för klienterna vid statens arbetsklinik i Stockholm lämnar mycket övrigt att önska.

Av de ca 20 klienter som regelmässigt emottages från landsorten (ytterligare ca 15 är från Stockholms-området) är 10 förlagda till en av AMS ägd barack i Huvudsta. Tre stycken, vanligen de svåraste fallen, är förlagda till träningsinstitutet, där emellertid personaltillgången är så ringa, att en handikappad inte ens kan få hjälp med

påtagning av skorna eller knäppning av en knapp. På Norrbackas elevhem finns en bra förläggning för några patienter och där finns personal till deras tjänst. Karolinska sjukhuset har lånat ut två personalrum i baracker.

Denna utspridning av de ofta svårt skadade klienterna måste vara högst olycklig. Redan i vardagslag behöver klienten, som ofta är orolig, sliten ur den egna miljön och pressad av sin situation, känna trevnad och få hjälp i praktiska bestyr. Över söndagar och helgdagar är svårigheterna att få mat speciellt för de rörelsehämmade ett stort problem. Om patienterna, som ofta händer, blir akut sjuka, finns på tre av förläggningarna ingen vårdpersonal.

Om personalen från arbetskliniken kunde vara klienterna till hjälp även under deras fritid, skulle detta ge vidgade kontaktytor och större diagnosmöjligheter.

Med hänvisning till den här anförda motiveringen hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet ställa följande fråga:

Vill herr statsrådet medverka till en omedelbar förbättring av förläggnings- och hjälpmöjligheterna för patienterna vid statens arbetsklinik i Stockholm?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spørsmål finge framställas.

Interpellation om pension till personal vid Europarådets sekretariat

Ordet lämnades på begäran till herr HANSON, PER-OLOF, (fp), som yttrade:

Herr talman! Redan vid slutet av 1940-talet när Europarådet trädde i

Interpellation om pension till personal vid Europarådets sekretariat

funktion var avsikten att den vid organisationens sekretariat verksamma personalen skulle få sina pensionsförhållanden ordnade i anslutning till sin tjänst.

Trots upprepade opinionsyttringar från rådgivande församlingens sida med krav på snabb lösning av frågan har något resultat ännu inte uppnåtts. Det är mot bakgrund härav inte överraskande att inom sekretariatspersonalen råder utbredd oro över att pensionsfrågan ännu inte förts till någon lösning.

Enligt uppgift har frågan om en pensionsordning för personalen vid Europarådets sekretariat sammankopplats med samma frågas behandling vad gäller OECD-sekretariatet i Paris. En interimrapport, som utarbetats av en arbetsgrupp med företrädare från de två organisationerna, skall enligt uppgift nyligen ha överlämnats till de två organisationernas generalsekreterare. Ifrågavarande rapport innesluter ett utkast till en pensionsordning.

Det står i dålig överensstämmelse med en modern uppfattning om arbetsgivares ansvar att personalen vid Europarådets sekretariat ännu icke trots att rådet varit i verksamhet under 14 år fått sin pensionsfråga ordnad. Det synes därför vara starkt befogat att frågan utan dröjsmål löses för Europarådets del oberoende av om detta kan ske eller icke ske i samverkan med OECD.

Med hänvisning till det anförda anholder jag om kammarens tillstånd att till hans excellens herr utrikesministern få rikta följande interpellation:

Vill ers excellens medverka till att önskemålet om en pensionsordning för personalen vid Europarådets sekretariat utan dröjsmål bringas till förverkligande?

Det sålunda begärda tillståndet lämnades av kammaren.

Herr TALMANNEN anförde:

Jag ber att få påpeka att till kammarens ledamöter i dag utdelats två planer för höstens arbete. Därav framgår bl. a. att höstens remissdebatt hålles tisdagen den 29 oktober med eventuell fortsättning onsdagen den 30. Första arbetsplenium hålles onsdagen den 6 november kl. 14.00. Därefter hålles arbetsplenium varje onsdag, varjämte även fredagarna den 29 november och den 6 december samt tisdagen den 10 december såvitt nu kan bedömas kommer att tagas i anspråk för arbetsplena. Om så erfordras hålles arbetsplenium även torsdagen den 12 december. Fredagen den 13 december beräknas bli tagen i anspråk för plenium endast om så erfordras på grund av att kamrarna stannat i skiljaktiga beslut. Skulle så ej bli fallet beräknas höstsessionen kunna avslutas torsdagen den 12 december.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 16.08.

In fidem

K.-G. Lindelöv

Onsdagen den 23 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 16.00.

Justerades protokollet för den 17 in-
nevarande månad.

Upplästes en till kammaren inkom-
men ansökning, som jämte därvid fo-
gat läkarintyg var så lydande:

Till riksdagens första kammare

Med stöd av bifogade läkarintyg får
jag härmed vördsamt anhålla om ledig-
het från riksdagsarbetet under tiden
den 22—den 29 oktober 1963.

Björnsäter den 22 oktober 1963

Carl Eskilsson

Riksdagsmannen *Carl Eskil Eskilsson*,
född den 30/7 1906, boende Blidsäter,
Björnsäter, ledamot av riksdagens första
kammare, är på grund av ryggåkomma
oförmögen att deltaga i riksdagens ar-
bete från och med den 22 oktober tills
vidare till och med den 29 oktober
1963.

Vilket härmed intygas.

Ortopediska kliniken, Centrallasar-
rettet, Linköping, den 22 oktober 1963

Ragnar Magnusson

Med. dr, överläkare

Den begärda ledigheten beviljades.

Ang. 1949 års jaktutredning

Jämlikt § 20 av kammarens ord-
ningsstadga hade herr *Nilsson, Ferdi-*
nand, till herr statsrådet och chefen
för jordbruksdepartementet framställt
följande frågor: »Har statsrådet upp-
märksammat hur under många år ett
stort antal välmotiverade riksdagsmo-
tioner beträffande jakten begravts med

hänsyn till existensen av den år 1949
tillsatta jaktutredningen? Vill statsrå-
det medverka till att utredningen sna-
rast avslutas och förslag framläggas i
till utredningen anförtrodda frågor
med särskilt beaktande av för jord-
och skogsbruk viktiga älgskaderegle-
ringsspörsmål och svårigheterna för
arrendatorer att få skälig ersättning för
älgskador på sina grödor?»

Herr statsrådet och chefen för jord-
bruksdepartementet **HOLMQVIST**, som
tillkännagivit, att han hade för avsikt
att vid detta sammanträde besvara
nämnda frågor, erhöll ordet och an-
förde:

Herr talman! Herr Ferdinand Nils-
son har ställt vissa frågor till mig rö-
rande 1949 års jaktutrednings arbete.

Såsom jag anförde i mitt svar på en
av herr Larsson i Norderön vid fjöl-
årets riksdag ställd fråga i samma
ämne har jaktutredningens uppdrag
successivt vidgats genom att en lång
rad spörsmål, ofta av komplicerad ka-
raktär, överlämnats till utredningen.
Senast har i enlighet med riksdagens
beslut den 24 april 1963 till utredning-
en överlämnats en inom riksdagen
väckt motion angående älgjakten.

Jag har från utredningsmannen in-
hämtat att han avser att omkring års-
skiftet 1963/64 framlägga betänkande
med förslag rörande älgjakt och regle-
ring av älgskador. Förslag rörande här-
efter återstående frågor beräknar ut-
redningsmannen framlägga under år
1964.

Herr **NILSSON, FERDINAND**, (cp):

Herr talman! Jag ber att till stats-
rådet och chefen för jordbruksdepar-
tementet få framföra mitt hjärtliga

tack för att jag så snabbt fått ett så pass klarläggande svar som här har skett.

Jag frågade ju närmast om herr statsrådet hade observerat — och det har han tydligen — att ett stort antal riksdagsmotioner beträffande jakt har begravts med hänvisning till existensen av 1949 års jaktutredning. Statsrådet svarar att jaktutredningens uppdrag successivt har vidgats. Det kan man säga. Jag uppehöll mig i min fråga särskilt vid älgskadorna, och jag konstaterade att redan 1953 väcktes tre motioner, som just rörde älgjakten. De överlämnades till utredningen. År 1954 väcktes två motioner, som överlämnades till utredningen. År 1955 väcktes tre motioner. De avslogs med hänvisning till utredningen. År 1956 överlämnades fyra motioner till utredningen och år 1959 två. År 1960 var det bara en motion — man hade väl börjat tröttna — och den överlämnades till utredningen. År 1961 väcktes en motion, och den överlämnades. År 1962 väcktes en motion. Till omväxling avslogs den med hänvisning till utredningens arbete. År 1963 väcktes den här av statsrådet nämnda motionen, som överlämnades till utredningen.

Jag har särskilt intresserat mig för älgskaderegleringarna, som är en av de komplicerade frågorna med betydande räckvidd. Utredningsuppdraget om översyn därav gavs så tidigt som 1953. Att utredningen nu kommer att redovisa sitt resultat är glädjande. Jag vill därvid alldeles särskilt poängtera, att de arrendatorer, som har nöjet att på »obekvämt arbetstid» — i regel vid soluppgången — mota bort älgar från sin havreåker — älgar som jordägarna sedan får skjuta — bör kunna få möjlighet till bättre ersättning för skadorna, även om jordbruken är något större än de 20 hektar, som hittills varit arealgräns.

Jag är alltså överraskad och glad över att man kan hoppas att resultatet

Ang. 1949 års jaktutredning

av utredningens arbete ligger så nära i tiden, och jag ber att än en gång få tacka för svaret.

Herr statsrådet **HOLMQVIST:**

Herr talman! Jag har kanske inte svarat på just de frågor, som herr Ferdinand Nilsson har formulerat. Det är ju litet svårt att svara på sådana frågor som om jag lagt märke till att de spørsmål det här gäller blivit begravda i en utredning — det beror på vad man lägger in i detta uttryck. Om man använder det uttrycket för en sådan åtgärd som att hänvisa en fråga till en utredning, vill jag erinra om att herr Nilsson själv här i riksdagen så sent som i våras varit med om att rekommendera en sådan »begravning» och att han inte på något sätt reserverat sig mot detta. Riksdagen har gett uppdraget, och visst kunde vi i departementet ha satt oss över vad riksdagen krävt och inte brytt oss om riksdagens klara beställning, men den var så utformad, att vi mer än en gång läste vad riksdagen skrivit på den punkten. Det finns därför ingen anledning för herr Nilsson att ställa en sådan fråga som han gjort i detta sammanhang.

Herr **NILSSON, FERDINAND**, (cp):

Herr talman! Jag är ledsen, om herr statsrådet ansåg att jag ställde en olämplig fråga. Jag tyckte nog att den lilla uppräknings av de 19 motionerna jag gjorde i någon mån motiverade att jag rubricerat utredningen som en begravningsplats för önskemål som var brännande nog. Om jag emellertid burit mig illa åt, får jag försöka bättra mig.

Överläggningen förklarades härmed slutad.

Föredrogos och hänvisades till behandlingen av lagutskott Kungl. Maj:ts propositioner:

Interpellation ang. statsbidraget till folkhögskolor — Interpellation ang. statsstipendienämndernas handläggning av låne- och stipendieansökningar

nr 174, angående godkännande av utlämningsfördrag mellan Sverige samt Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland; samt

nr 175, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Israel om ömsesidig utlämning för brott.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 180, angående överlåtelse av vissa delar av övningsflygplatsen i Kalix.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 182, med förslag till lag om ändring i övergångsbestämmelserna till sjukvårdslagen den 6 juni 1962 (nr 242).

Anmälades och bordlades Kungl. Maj:ts till kammaren överlämnade proposition nr 176, med förslag till lag om ändring i lagen den 28 maj 1886 (nr 46) angående stenkolstyfndigheter m. m., m. m.

Anmälades och bordlades en av bankoutskottet jämlikt § 21 riksdagsstadgan gjord anmälan, att till utskottet från fullmäktige i riksgäldskontoret inkommit framställning angående översyn av riksgäldskontorets organisation.

Interpellation ang. statsbidraget till folkhögskolor

Herr SVANSTRÖM (cp) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Olika företrädare för den svenska folkhögskolan har i samband med planläggningen av den obligatoriska grundskolan och dess olika frivilliga påbyggnader gång efter annan efterlyst besked av det ansvariga statsrådet om folkhögskolans framtida plats i det svenska skolväsendet.

Trots väl underbyggda krav på utredning om folkhögskolans framtid har sådan planering ej kommit till stånd. Detta förhållande har tyvärr medfört en viss osäkerhetskänsla. På många håll har man den djupaste oro för folkhögskolans framtid, medan andra dock intalar sig framtidstro i förvissning om skolformens egen inneboende livskraft och anpassningsförmåga.

Sedan förslaget om fackskolor nu närmare granskats av sakkunniga och frågan om yrkesundervisningens utformning skall utredas, förefaller det rimligt att också folkhögskolans framtida ställning och möjligheter blir föremål för översyn.

Vad som i väntan på en sådan planering förefaller vara ett rimligt aktuellt önskemål från de lokala huvudmännens sida torde vara att få ett principiellt uttalande från statsmakternas sida, om det rent ekonomiska statliga stödet kan beräknas i en snar framtid ytterligare förbättras och om garantier om sådant stöd även för framtiden kan ges.

Med anledning av det sålunda anförda får jag hemställa om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet få framställa följande fråga:

Är herr statsrådet villig att delge riksdagen sin principiella syn på folkhögskolans möjligheter till förbättrat och för framtiden bestående ekonomiskt bidrag från staten sida?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågasvarande spørsmål finge framställas.

Interpellation ang. statsstipendienämndernas handläggning av låne- och stipendieansökningar

Ordet lämnades på begäran till herr HILDING (fp), som anförde:

Herr talman! Allvarlig kritik har framförts i den offentliga debatten mot

Interpellation ang. statsstipendienämndernas handläggning av låne- och stipendieansökningar

statsstipendienämndernas långa handläggningstider. Väntetider på flera månader har uppgivits inte vara ovanliga, innan den stipendie- eller lånesökande får besked om nämndens beslut. Då stipendiet eller studielånet i de flesta fall spelar en avgörande roll i den studerandes ekonomi, är det självfallet av stort intresse för vederbörande att så snabbt som möjligt få besked. Särskilt besvärligt blir det när beskedet inte kommit till läsarets början, trots att ansökan ingivits i god tid. Den studerandes välförstådda önskan är att i rimlig tid kunna planera sin ekonomi för det förestående studieåret.

Olägenheterna med långa väntetider föreligger av allt att döma främst i Stockholm. På de andra kårorterna har problemet inte varit fullt lika framträdande. Det finns skäl att undersöka i vad mån en förbättring kan åstadkommas. Skulle organisationen vara underdimensionerad och ärendena av den anledningen inte hinna expedieras utan längre dröjsmål, bör en förstärkning övervägas. Inträffar dröjsmål av andra organisatoriska skäl, bör det givetvis prövas om de inte går att undvika. Att endast med hänvisning till en förestående reform av studiestödet underlåta varje åtgärd för att påskynda

handläggningen, skulle te sig svårförståeligt.

Åberopande vad som ovan anförts anhåller jag om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet få framställa följande fråga:

Vill herr statsrådet medverka till att åtgärder vidtas i syfte att vid statsstipendienämnderna möjliggöra en snabbare behandling och expediering av låne- och stipendieansökningar?

Det sålunda begärda tillståndet lämnades av kammaren.

Anmälades och bordlades en av herr *Sörlin* under sammanträdet till herr talmannen avlämnad, av honom *m. fl.* undertecknad motion, nr 790, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 171, angående landstingskommunernas övertagande av statens mentalsjukvård m. m.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 16.13.

In fidem
K.-G. Lindelöw